

طراحی الگوی مدیریت اثربخش نشر ارزش‌های دفاع مقدس

مژده بهرامی مشهدی، فریمان ابراهیم‌زاده^۱

محبوبه سلیمان پور عمران^۲، فاطمه محمدابراهیم زاده سپاسگذار^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۲۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۰۶

چکیده:

تحقیق حاضر با ارائه مدلی مبتنی بر مدیریت اثربخش نشر ارزش‌های دفاع مقدس در خراسان شمالی انجام شده است. این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که دفاع مقدس سند افتخاری برای نسل کنونی و نسل‌های آینده است. جامعه‌ی آماری شامل تمامی مدیران و دست‌اندرکاران سازمان‌ها و نهادهای خراسان شمالی به تعداد ۱۰۰ نفر می‌باشد که به روش تصادفی انتخاب شدند. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از ابزار پرسشنامه‌ی محقق-ساخته انجام شد که روایی آن از نوع محتوایی بوده که مورد تأیید اساتید قرار گرفته و پایایی آن نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰٫۹۴ محاسبه شده است. داده‌های گردآوری شده با روش تحلیل عامل اکتشافی به‌وسیله نرم افزار اس پی اس نسخه ۲۲ و لیزر نسخه ۸٫۸۰ در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد که مدیریت اثربخش نشر ارزش‌های دفاع مقدس باید در ۴ بعد، شامل: قانونی، فرهنگی-اجتماعی، آموزشی-پژوهشی و فناوری مورد توجه قرار گیرد. ۱۷ عامل و ۷۲ گویه نیز شناسایی شدند، که عوامل «حمایت مالی سازمان‌ها از آثار منتشر شده» و «سیستم تشویق و ترغیب از فعالین عرصه» در بعد قانونی، عوامل «برگزاری مراسمات و مناسبت‌ها»، «سیستم اطلاعات و ارتباطات مناسب»، «فضاسازی عمومی»، «هنرنمایی مناسب»، «گردهمایی‌ها و همایش‌ها» در بعد فرهنگی-اجتماعی، عوامل «مطالعات علمی»، «برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه سازمان‌ها و نهادها»، «دوره‌های آموزشی مدارس و دانشگاه‌ها» در بعد آموزشی-پژوهشی و عوامل «فعالیت در عرصه مجازی» و «تولیدات نرم‌افزاری» در بعد فناوری قرار می‌گیرند.

واژگان اصلی: دفاع مقدس، مدیریت اثربخش، نشر ارزش‌ها، ارائه الگو.

۱. کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران

۲. استادیار گروه علوم تربیتی، واحد شیروان، دانشگاه آزاد اسلامی، شیروان، ایران

۳. استادیار گروه علوم تربیتی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران (نویسنده مسئول)

مقدمه

گر چه سال‌ها از دفاع مقدس ملت ایران در برابر هجوم وحشیانه سپاه عراق می‌گذرد، اما این حماسه باشکوه نیز مانند سایر آثار، هر چه از لحظه خلق خود فاصله می‌گیرد، بیشتر شناخته می‌شود و هنوز هم می‌توان تا به تفحص و تحقیق در این موضوع هر چه بیشتر به معانی و ارزش‌های مستورش پی برده شود. هشت سال دفاع مقدس توانست اساسی‌ترین پرسش‌هایی را که بشر امروز در جوابگویی به آنها فرومانده است، پاسخ دهد. جنگ ایران به جهانیان نشان داد که ملت ایران چگونه می‌اندیشند، اهداف غایی آنها چیست و زندگی و مرگ در جهان‌بینی آنها از چه جایگاهی برخوردار است. در این جنگ بار دیگر فضیلت‌های فراموش شده و ارزش‌های گمشده‌ی انسان عصر حاضر پدیدار شد. طهارت روح، کرامت، تقوای الهی، بزرگواری، بزرگی، گذشت، پایداری، صبر، فداکاری، ایثار، ایمان، عشق به خداوند، عشق به زیبایی‌های باطن، باور به حقیقت، ایمان به هدف‌داری هستی، یقین داشتن به دوزخ و بهشت، توکل کردن به خالق و توسل جستن به پیشوایان دین از جمله: فضیلت‌ها و ارزش‌های والای الهی و انسانی بودند که در جبهه‌ها تبلور و حیات یافتند. دفاع مقدس بار دیگر در کالبد نیم جان ارزش‌هایی که انسان معاصر از آنها بیگانه بود، روح حیات دمید و نسیم جان‌بخش معنویت را بر جای‌جای این سرزمین پهناور پراکند. ره آورد این جنگ به ما و به بشریت آموخت که تمامی ارزش‌ها متعالی و صفات والای اخلاقی، آرمان‌هایی حقیقی و واقعی‌اند که اگر بخواهیم می‌توانیم آنها را تحقق و عینیت بخشیم. زندگی و حیات رزمندگان، سرمشق و الگویی عملی از تمامی صفات دینی، ارزش‌های اخلاقی، تبلور، تجسمی از روح معنوی و الهی انسان است (مهرآبادی، ۱۳۸۱: ۶۸-۶۷). در هشت سال دفاع مقدس، امت مسلمان و شهیدپرور ایران حماسه‌های بزرگی از پایداری، جان‌فشانی، دلیری و رزم‌آوری، ایمان و اعتقاد را آفرید. تاریخ این نبرد بزرگ با رمز مقاومت، ایثار و پیروزی رزمندگان و ایثارگران نستوهی نوشته شده که با قلبی سرشار از عشق به خدا به جمع رزمندگان اسلام پیوسته و با ایمانی راسخ به مقابله با سهمگین‌ترین سلاح‌های دشمن رفته و با نثار خون خود، ماندگارترین میراث دفاع مقدس را به یادگار گذاشته‌اند. به دیگر تعبیر، اینان در دوران هشت سال دفاع مقدس، علاوه بر دفاع از سنگرهای ایدئولوژیک، با حضور مستمر و ایثارگرانه خود در میادین

عزت و شرف، رسالت جهاد و شهادت خود را نیز به بهترین وجه به انجام رسانیدند. حق عظیم آن عزیزان، بر ما آن است که فرهنگ ایثار، شهادت و ارزش مجاهدت در راه خدا برای همه تبیین شود و آن آرمان‌ها و اصولی که عزیزان ما به خاطر آن خود را فدا کردند، در زندگی ما به تحقق نزدیک شود. شهید و شهادت برای یک ملت، وسیله حرکت و مقدمه پیروزی است و محدود به ملت خاصی نیست، بلکه هر جامعه‌ای که در جهت اهداف عالی الهی گام بردارد و از خود بگذرد، آن اجتماع پیروز و سربلند است (صالحی عمران و همکاران، ۱۳۹۴: ۲۱۲). بنابراین یک مدیر باید توانایی هدایت، نظارت، تشویق، القاء کردن، هماهنگی، تسهیل در امور و پیشرو بودن در تغییر را داشته باشد و ویژگی‌های مدیریت خود و دیگران را بسط دهد و از برنامه‌ریزی، مهارت‌های ارتباطی و سازمانی بهره‌مند شود. این گونه مهارت‌ها در مدیریت مهم می‌باشد ولی بیشتر از آن ویژگی‌هایی مانند: درستکاری، وجدان کاری، جرئت، تعهد، صداقت، اشتیاق، اراده، شفقت و حساسیت است که مهم‌تر محسوب می‌شود (Margaret, 2007). اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس خراسان شمالی نیز در راستای این مهم باید مورد توجه قرار گیرد. فلسفه وجودی این سازمان، حفظ و نشر ارزش‌های دوران دفاع مقدس است. در واقع دوران دفاع مقدس جنگ تحمیلی عراق علیه جمهوری اسلامی ایران که از سی و یکم شهریور ۱۳۵۹ به طور رسمی و سراسری که به دستور صدام حسین معدوم آغاز شده بود در بیست و هفتم تیر ۱۳۳۷ با اعلام قبول قطع‌نامه ۵۹۸ شورای امنیت از سوی امام خمینی (ره) پایان یافته تلقی شد. دوران هشت سال دفاع مقدس با تمامی فراز- فرود و تلخی- شیرینی‌ها به پایان رسید و تمام مناطق اشغال‌شده سرزمین‌های جنوب و غرب کشور اسلامی ایران در سایه سار تلاش و مجاهدت‌های بی نظیر رزمندگان اسلام، تدبیر و خردورزی مسئولان مرتبط نظام طی ده‌ها عملیات نظامی کوچک و بزرگ طی هشت سال دفاع جانانه از یوغ اشغال رژیم بعث عراق آزاد شد، به طوری که به گواهی تاریخ اولین جنگ طولانی و تجاوز خارجی علیه ایران بود که وجبی از خاک کشور در اشغال دشمن نماند (مجموعه مقالات دفاع مقدس، ۱۳۷۳: ۱۱۳). دوران دفاع مقدس، تبلور عملی و تجلی عینی همه ارزش‌ها بود. ارزش‌ها در جنگ شکوفا شد و واقعیت عملی یافت. در عرصه‌ی فرهنگ دفاع مقدس، عشق- عرفان، دلاوری- مردانگی، شجاعت- حماسه، ایثارگری- از خود گذشتگی، ایمان

به هدف- اطمینان به پیروزی که در یک کلمه ارزش‌های اصیل اخلاقی انسانی ظهور یافت و تجلی پیدا کرد (برزنونی، ۱۳۷۶: ۸۵). ارزش‌های دفاع مقدس بخشی از ارزش‌های اجتماعی در جامعه اسلامی محسوب می‌شوند که در مقطع زمانی خاصی به عنوان ارزش مطرح شده و با گذشت زمان، اهمیت حفظ آنها مسئله‌ای اجتماعی است، مسئله‌ای که لازم است تا با برخورد مناسب از سوی برنامه‌ریزان فرهنگی و شرکت فعالانه در جریان «اشاعه فرهنگی» همراه شود (سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۹). تجربه برخی از کشورها که در خصوص انتشار آثار و ارزش‌های جنگ‌هایی که داشته‌اند نشان از توجه به فاکتورهای مهمی همچون ایثار، شجاعت می‌باشد و در واقع با انتشار آن تلاش می‌گردد تا حساسیت جامعه‌ی خود را در این خصوص برانگیزانند. هشت سال دفاع مقدس با رشادت و جان‌فشانی رزمندگان، ایثارگران و جانبازان در قیاس با سایر کشورها که جنگی را تجربه نموده‌اند قابل قیاس نمی‌باشد. بدون شک دفاع مقدس بر پایه‌ی ارزش‌های دینی شکل گرفته است و توجه به انتشار ارزش‌های این دوران از اهمیت خاصی برخوردار است. با نگاه اجمالی اسناد مکتوب که شامل: وصایا، دست‌نوشته‌ها، زندگی‌نامه‌ها، جراید، مطبوعات، خاطرات و اسناد غیر مکتوب که شامل: فیلم، عکس، نگاتیو و صوت به‌جا مانده از هشت سال دفاع مقدس در خراسان شمالی به راحتی می‌توان دریافت که باید با مدیریت اثربخش به نشر ارزش‌های دفاع مقدس همت گمارد. دوران هشت سال دفاع مقدس و مقاومت‌های دلیرانه و ایثارگری‌های رزمندگان در صحنه‌ی نبرد که به حق تداعی‌کننده‌ی یکی از زیباترین جلوه‌های تاریخ تمدن بشری همراه با حماسه‌ی ایثار، گذشت، شهادت، شهامت می‌باشد که سبب شکل‌گیری فرهنگ دفاع مقدس شده است و رمز پیروزی جمهوری اسلامی ایران در طول انقلاب و بعد از آن محسوب می‌شود. برای انتقال این فرهنگ با ارزش، ثبت تجربیات ارزشمند آن و جلوگیری از شکاف بین نسل‌های اول، دوم انقلاب با نسل‌های سوم، چهارم و خشی نمودن تلاش دشمنان در جهت از بین بردن ارزش‌های دوران دفاع مقدس است، یکی از ابزارهایی که به انتقال فرهنگ عظیم دفاع مقدس به نسل‌های حال و آینده کمک می‌کند، مدیریت اثربخش حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس است که به ساماندهی و قابل دسترس نمودن سرمایه‌های دوران دفاع مقدس، تقویت فرهنگ یادگیری مستمر آن دوران، انتقال تجارب و مکتوب

نمودن آن‌ها با توجه به جدیت و تلاش سازمان‌های مرتبط، جهت نشر ارزش‌های آن دوران تأکید می‌نماید. مقام معظم رهبری فرمودند: «اعتقاد این است که اگرچه جنگ به خودی خود موضوعیتی ندارد، اما عرصه‌ی بسیار مهمی برای بروز روحیه‌ی اسلامی، انقلابی و خصلت‌های مسلمانی درست می‌باشد که از این جهت بسیار ارزشمند است و هشت سال جنگ باید تاریخ ما را تغذیه کند. ما باید از آنچه که در این هشت سال جنگ اتفاق افتاده است، آن روحیه‌ی مقاومت، آن روحیه‌ی فداکاری همراه با اخلاص همانی که حقیقتاً در عرصه‌های جنگ ما وجود داشت استفاده کنیم.» (خامنه‌ای، ۱۳۷۰). ارزش‌ها و فرهنگ دفاع مقدس به‌عنوان بخش اجتناب‌ناپذیر و تأثیرگذار از تاریخ معاصر است و به تعبیر مدیر فرزانه باید ما و تاریخ ما را تغذیه کند. حفظ آثار، فرهنگ ارزشمند و ارزش‌آفرین این دوران افتخارآمیز در باروری فرهنگ کشور، بازسازی آن و ترسیم وضعیت مطلوب در بحران هویت کنونی جامعه‌ی ما ضرورتی مورد قبول عام و انکارناپذیر است (برزنونی، ۱۳۷۶: ۸۵). دوران هشت ساله‌ی دفاع مقدس به فرموده‌ی مقام معظم رهبری «اوج افتخارات ملت ایران است». لذا برای حفظ و انتقال ارزش‌های دفاع مقدس، فرهنگ ایثار و شهادت به نسل آینده لازم است که این فرهنگ با جدیت در برنامه‌ریزی فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور مدنظر قرار گیرد (نعامی، ۱۳۹۲). این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که ارزش‌های حاکم بر هر جامعه‌ای نشان‌دهنده‌ی هویت اجتماعی، دینی و اخلاقی آن جامعه است و آرمان‌های جامعه را در بر گرفته که راهنمایی برای رفتار و کردار افراد جامعه بوده است، به آنها برای رسیدن به اهداف و آرمان‌های خود انرژی کافی و جسارت اقدام می‌دهد. در طول جنگ ایران و عراق با توجه به بستری که فراهم شده بود، ارزش‌های گران‌بهایی به وجود آمد. ایثار و فداکاری به ویژگی برجسته‌ی رزمندگان تبدیل شده بود که به رفتار و کردار آن‌ها جهت می‌داد. این رفتار والای انسانی زمانی ظهور کرد که با گسترش علم، فناوری‌های نوین و دست‌یابی انسان‌ها به سلاح‌های مخرب‌تر، رفتار آن‌ها با خشونت بیشتری همراه شده است و در نتیجه، نه تنها پای بندی به ارزش‌های اخلاقی و انسانی دارای اهمیت و ضرورت بیشتری می‌باشد، بلکه در قالب رفتار رزمندگان ایران در طول جنگ به شکل بارزتری آشکار شد و نمود بیشتری یافت. بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس به فرمان مقام معظم رهبری با هدف حفاظت، بهره‌برداری از آثار و

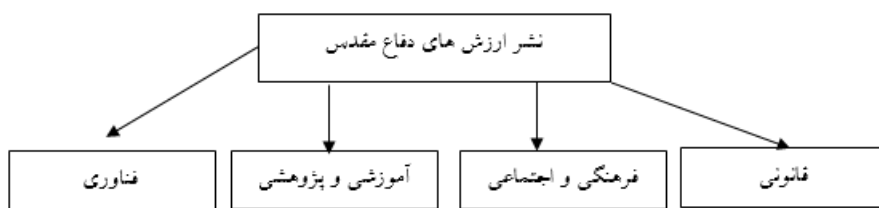
ارزش‌های دفاع مقدس، ثبت حماسه‌های جاودانه امت اسلام، آثار آن در شئون فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، نظامی، جلوگیری از نابودی، تحریف، یا به فراموشی سپرده شدن میراث گران‌بهای خون پاک ایثارگران اسلام و دستاوردهای دفاع مقدس می‌باشد که تأسیس گردید؛ بنابراین ارائه الگوی مدیریت مؤثر در این راستا از اهمیت خاصی برخوردار است و به همین دلیل تحقیق حاضر انجام گرفته است.

چارچوب نظری

با توجه به اینکه محقق در این تحقیق به دنبال طراحی الگوی مدیریت اثربخش نشر ارزش‌های دفاع مقدس است، لذا در این مبحث ابتدا به مبانی نظری و تبیین مفاهیم تحقیق پرداخته شده و سپس درباره پیشینه تحقیق بحث شده است. هشت سال دفاع مقدس مظهري از برترین صفاتي است که یک جامعه می‌تواند به آنها ببالد و از جوانان خودش انتظار داشته باشد. یعنی دفاع مقدس مظهر حماسه، معنویت، دینداری و آرمان‌خواهی، ایثار، از خودگذشتگی، ایستادگی، پایداری، مقاومت، تدبیر و حکمت است (خامنه‌ای، ۱۳۸۸). توسعه مهارت‌های مدیریت اثربخش برای مقابله با چالش‌ها و برنامه‌های خاص هر سازمان به‌عنوان یک نیاز فوری در بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌ها در رقابت‌های جهانی، تغییرات سریع فناوری و محیط به شمار می‌رود. امروزه تمایل به آموزش و توسعه در سازمان‌های موفق در سرتاسر جهان و مهارت‌های مؤثر در مقابله با چالش‌های خاص در سازمان برای دستیابی به اهداف و مأموریت‌ها در سازمان مبحث جدیدی است که در شبکه سازمان جهانی انعطاف‌پذیر، یکنواخت و متنوع مشخص می‌شود. مهارت‌های مدیریت اثربخش به کارکنان و سازمان کمک می‌نماید تا آنها کارایی و اثربخشی خویش را بهبود بخشند. از طرفی توسعه سریع فناوری و جهانی‌شدن نیز روندی از رقابت‌های فشرده را نشان می‌دهد که وجود مدیریت اثربخش در این محیط‌های پیچیده ضروری به نظر می‌رسد (Margaret, 2007). بی‌شک کارایی و اثربخشی در فرآیند سازمان، سخن روز است. با مطالعات علمی باید به این پرسش پاسخ داد که چگونه می‌توان اثربخشی فرآیندهای سازمان را بهبود بخشید (احمدی، ۱۳۸۹: ۱۰۷). مدیریت اثربخش اندازه‌ای است که یک سازمان به اهدافش تحقق و

ارزش می‌بخشد (Zeng & Mak Lein, 2010). و ارزش آن چیزی است که از نظر فرهنگی، خوب، مطلوب، مناسب، یا بد، غیر مطلوب و نامناسب تلقی می‌شود (غفاری، ۱۳۸۶: ۸). اثربخشی ارتباطی از یک جنبه اساسی در زمینه‌های فردی، تیمی و سازمانی می‌باشد و شواهد اهمیت آن را برای دستیابی به مجموعه‌ای از نتایج عملکرد در محل کار نشان داده است از جمله: بهبود عملکرد تیم، انعطاف پذیری سازمانی، بسط اطلاعات، اثربخشی روابط، نوآوری و زمانی که افراد به طور مؤثر با گروه‌های دیگر ارتباط برقرار می‌کنند (Bui et al., 2019; Marlow et al., 2018; Mathieu et al., 2019). بنابراین دفاع مقدس نوعی خاص از جنگ و نبرد مسلحانه است که از یکسو حالت تدافعی در مقابل تجاوز نظامی بیگانگان داشته است و از سوی دیگر مطابق با هنجارهای دینی پذیرفته شده در یک جامعه و دارای ارزش دینی و اجتماعی است (نعامی، ۱۳۹۲: ۴۶). تحقیق حاضر با هدف طراحی الگوی مدیریت اثربخش نشر ارزش‌های دفاع مقدس است. بنابراین تحقیق حاضر درصدد است به این سؤال پاسخ دهد که مدیریت اثربخش نشر ارزش‌های دفاع مقدس کدام است؟ و لذا به دنبال پاسخ به سؤالات زیر می‌باشد:

۱. شاخص‌های مطلوب نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد قانونی چیست؟
۲. شاخص‌های مطلوب نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فرهنگی - اجتماعی چیست؟
۳. شاخص‌های مطلوب نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد آموزشی - پژوهشی چیست؟
۴. شاخص‌های مطلوب نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فناوری چیست؟
۵. وضعیت موجود شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد قانونی چیست؟
۶. وضعیت موجود شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فرهنگی - اجتماعی چیست؟
۷. وضعیت موجود شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد آموزشی - پژوهشی چیست؟
۸. وضعیت موجود شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فناوری چیست؟

شکل ۱- چارچوب مفهومی تحقیق

برخی تحقیق‌های انجام شده در حوزه دفاع مقدس عبارتند از: خصاف مفرد و باقری نصرآبادی (۱۳۹۵) در تحقیق خود نشان دادند که الگوی فرهنگ سازمانی جهادی در مبنایی‌ترین سطح خود، یعنی سطح باورها، مفروضات و ارزش‌های غایی، می‌تواند در همه دوره‌ها منشأ تحول و پیشرفت سازمان‌های کشور باشد، هرچند در سطح نمودها، مصنوعات و ارزش‌های ابزاری به اقتضای هدف و نوع سازمان متفاوت است. شعبانی سارویی (۱۳۹۴) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که مجموعه‌ای از ابعاد مؤلفه‌ها و شاخص‌های هدفمند در الگوی فرهنگ دفاع مقدس ریشه در فرهنگ و هویت اسلامی ایرانی دارد. مسعودی (۱۳۹۳) در تحقیق خود برای شناخت عوامل پنهان و مؤثر بر آثار دفاع مقدس با استفاده از تحلیل عاملی از میان ۳۲ متغیری که متخصصان مشخص کرده بودند به هشت متغیر جدید دست یافت که عبارتند از: برنامه‌ریزی فرهنگی، سیاست‌گذاری فرهنگی، اجرا و چگونگی دریافت آثار، ابزارهای رسانه‌ای، نظارت دولت بر آثار، استقلال حرفه‌ای پدیدآورندگان، نظارت مردمی، ثبات در سیاست‌های نهادی ناظر. در گام بعدی، پژوهشگر با ادغام، گزاره‌ها و متغیرهای اظهارشده توسط متخصصان یعنی ۳۲ متغیر بر اساس الگوی تحلیلی تحقیق شش متغیر جدید را ایجاد کرد و تأثیر این متغیرها را بر متغیر خلق آثار حرفه‌ای دفاع مقدس و سپس تأثیر همه آن‌ها را بر استقبال و رضایتمندی مخاطبان در تحلیل مسیر مشخص کرد. رشید و پاشایی هولاسو (۱۳۹۱) بیان می‌دارد مدل نوناکا و تاکوچی به‌عنوان یک روش مناسب برای مدیریت دانش، جهت ترویج فرهنگ دفاع مقدس است که بر اساس این مدل، فرضیه اجتماعی سازی بیشترین تأثیر را داشته و فرضیه‌های دیگر به ترتیب: درونی سازی، ترکیب کردن و برون سازی در مراتب دیگر قرار گرفته‌اند. نتیجه این‌که برای ترویج فرهنگ دفاع مقدس باید بین افراد با استفاده از نظریه‌های اجتماعی، همکاری ایجاد کرد. رشید و مراد پیری

(۱۳۸۹) این نتیجه رسیدند که عوامل اصلی در دوران هشت سال دفاع مقدس به ترتیب اولویت شامل عوامل اجتماعی و فرهنگی، نظامی، اقتصادی، سیاسی و جغرافیای نظامی می‌باشد. رستمی نسب (۱۳۸۹) بیان می‌دارد که دفاع، مفهومی مقدس، ارزشی، مبتنی بر آفرینش بشر، یکی از ارکان بقا، حفظ نوع و سعادت‌مندی دنیا و آخرت اوست. فهم حقیقی و التزام عملی به آن، سبب امنیت، عدالت و رفاه عمومی می‌شود. اسلام در مورد دفاع مقدس، برخوردار از نظریه‌ای است که بر دو مبنای توحیدی استوار است: خواست و مشیت الهی و خارج از اراده انسان. خواست و مشیت الهی که بر فطرت یعنی آگاهی، اراده و انتخاب انسان مبتنی است. در این تحقیق پس از بررسی معنا و مفهوم دفاع مقدس در قرآن کریم و پاره‌ای از اسناد دیگر، به تبیین مبانی نظری آن پرداخته شده است. اهمیت شناختی دفاع برای ایجاد جوامع سالم بیان گردیده است. فاضل (۱۳۸۵) در تحقیق خود دریافت که دفاع مقدس هشت ساله‌ی ملت ایران دارای شأن و قدری است که باید جایگاهی مناسب در فرهنگ و تاریخ کشور داشته باشد. درک این جایگاه رفیع، ماندگار و ساختن آن برای آیندگان، رسالت سنگین ادبیات معاصر است. ادبیات دفاع مقدس آینه هویت ملی و دینی ایرانیان است. بدین خاطر همه‌ی صاحب نظران اذعان دارند که درج آثار دفاع مقدس در کتابهای درسی ضروری است، زیرا این کتاب‌ها یکی از اصلی‌ترین ابزارها در نظام آموزشی کشور که مسلماً یکی از اساسی‌ترین و مهم‌ترین کارکردهای آموزش و پرورش جامعه‌پذیری و درونی‌سازی ارزش‌های اجتماعی است. پس از بررسی مقطع ابتدایی و راهنمایی و متوسطه و پیش‌دانشگاهی پاسخ روشنی به دو سؤال مشخص می‌شود و در نتیجه نیاز به تجدید نظر کمی و کیفی (از آمار و ارقام و تحلیل‌های مختصر) احساس می‌شود که پیشنهاد بازنگری در کتاب‌های درسی ارائه می‌گردد. البته شیوه‌ی نقل و درج مفاهیم دفاع مقدس در کتاب‌های درسی قابل تأمل است که موضوع دفاع مقدس چون موضوعات دیگر محتاج بیانی هنری است تا از طریق واقعیت‌های دفاع مقدس به نسل‌های بعد منتقل شود. سقاییان و حاصل پور (۱۳۹۱) بیان می‌دارند که به آثار نمایشی مرتبط با جنگ عراق علیه ایران (۱۳۶۷-۱۳۵۹)، تئاتر دفاع مقدس می‌گویند. برای حمایت از این گونه آثار نهادها و تشکیلات مختلفی به راه افتادند که با وجود فعالیت آنها، این نوع تئاتر نتوانست به روند مستمر در تولید و عرضه آثار نائل آید. در نتیجه نبود استراتژی مشخص، ضعف

در مدیریت و برنامه ریزی، عدم تحقق برنامه‌های تولید و قطع سرمایه‌گذاری‌ها از معضلات اصلی در تولید تئاتر دفاع مقدس معرفی شده‌اند. همچنین حرکت به سوی نیمه دولتی ساختن جریان تولید تئاتر دفاع مقدس و ایجاد فضای حمایتی برای فعالیت گروه‌ها، یکی از راهکارهای اساسی برای احیای تولید و اجرای این گونه نمایش‌ها معرفی شده است. نتایج موسی پور (۱۳۹۱) نشان داد که ایثار در ارتباط با برنامه درسی از دو بعد قابل طرح است: دستاورد و فرایند. ایثار به عنوان دستاورد، واقعه و رخدادی را نشان می‌دهد که در جهان بیرون عینیت یافته است و البته می‌توان انتظار وقوع آن را در آینده نیز داشت. ایثار به عنوان فرایند، عملی را نشان می‌دهد که مقدمات، مراحل و دستاوردی دارد. این فرایند، نحوه‌ای از زیستن را نشان می‌دهد که درآمیخته‌ای از آگاهی در دسترس و آگاهی قابل حصول است. ویت مارش (۲۰۰۱)، در تحقیق خود با عنوان «به یاد آنها» خاطرات و بزرگداشت در موزه جنگ بیان کرده است که امروزه موزه‌ها یک نسخه خوبی برای به تصویر کشیدن جنگ و بررسی آن هستند. و بررسی از جنگ در دو موزه بسیار متفاوت است، موزه ملی جنگ امپریال بریتانیا و موزه‌ای در منطقه فلاندر در ایپر بلژیک. موزه جنگ امپریال تمایل به سنت یادبود دارد. در نمایشگاه هولوکاست استفاده از سبک‌های مختلف بزرگداشت ساخته شده است. موزه فلاندر با تمرکز بر تجارب سربازان همه ملت‌ها و می‌گوید که بازدید کنندگان باید از جنگ جهانی اول یاد بگیرند. ویژگی‌ها و سبک‌های مدیریت اثربخش در فرهنگ‌سازی، بهره‌وری کارکنان و همچنین در موفقیت یا شکست نیز تعیین کننده هستند.

داده‌ها و مباحث تفصیلی تحقیق

این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و از لحاظ روش، توصیفی-پیمایشی است. و جامعه‌ی آماری شامل تمامی مدیران، دست‌اندرکاران سازمان‌ها و نهادهای خراسان شمالی می‌باشد که در خصوص نشر ارزش‌های دفاع مقدس می‌توانند نقش آفرین باشند و تعداد آنان ۱۰۰ نفر است. برای روش نمونه‌گیری به دلیل جامعه آماری محدود به روش سرشماری افراد مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. روش مورد استفاده جهت گردآوری داده‌ها در این تحقیق روش کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد. جهت گردآوری اطلاعات مورد نیاز تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته می‌باشد که برای درجه بندی مقیاس‌ها

از مقیاس اندازه گیری لیکرت استفاده شده است. پرسشنامه محقق ساخته با ۷۲ گویه تدوین شد و روایی به تأیید ۴ نفر از متخصصان و اساتید این حوزه رسیده است. جهت بررسی پایایی پرسشنامه محقق ساخته از روش آلفای کرونباخ استفاده شده است که ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه پژوهش حاضر ۰,۹۴ محاسبه شده است که نشان دهنده تأیید پایایی پرسشنامه می باشد.

جدول ۱- میزان آلفای کرونباخ متغیرها

۰,۹۵۲	مطلوب	قانونی
۰,۹۲۱	موجود	
۰,۹۷۲	مطلوب	فرهنگی اجتماعی
۰,۹۴۰	موجود	
۰,۸۲۹	مطلوب	آموزشی
۰,۹۴۹	موجود	
۰,۹۶۹	مطلوب	فناوری
۰,۹۴۴	موجود	

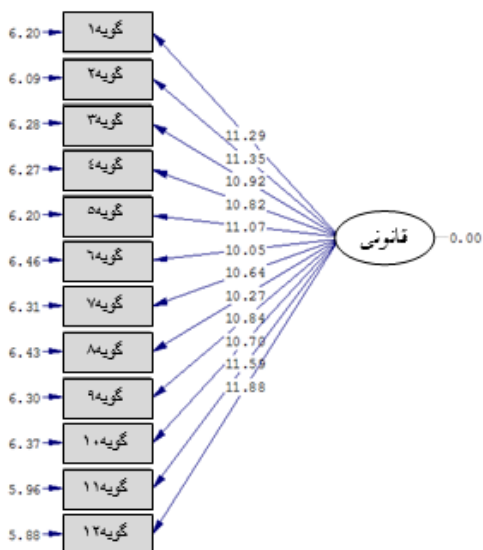
سؤال اول تحقیق: شاخص های مطلوب نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد قانونی چگونه است؟ اخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد قانونی دارای ۱۲ گویه است که فراوانی پاسخ های شرکت کنندگان در جدول زیر آمده است.

جدول ۲- وضعیت مطلوب شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد قانونی

ردیف	گویه	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	بدون پاسخ
۱	تعیین درصد یا بخش مشخصی از بودجه فرهنگی سازمان ها برای اجرای برنامه های دفاع مقدس	۲۴	۴۱	۲۳	۳	۳	۶
۲	در نظر گرفتن بودجه اختصاصی جهت تقدیر از تلاشگران حوزه نشر ارزش های ...	۱۵	۴۷	۲۰	۵	۵	۸
۳	تعیین بودجه اختصاصی جهت حمایت از	۱۶	۴۹	۲۱	۵	۲	۷

						فعالیت‌های هنری ویژه دفاع مقدس	
۴	۳	۴	۲۵	۴۹	۱۱	۸	وضع قوانین ترغیبی جهت حمایت از پایان‌نامه‌ها و مقالات مرتبط با دفاع مقدس
۵	۳	۴	۲۹	۴۱	۱۵	۸	وضع سیستم تشویقی و ترغیب از فعالان عرصه نشر ارزش‌های دفاع مقدس
۶	۱	۶	۲۷	۳۷	۲۲	۷	وضع قوانین به‌منظور ترفیعات به‌عنوان امتیازی برای رزمندگان و ایثارگران
۷	۱	۸	۱۶	۴۱	۲۶	۸	تعیین رابط مشخص از کارکنان هر اداره‌ی سازمان در راستای حفظ آثار
۸	۲	۵	۲۳	۴۲	۲۱	۷	خرید کتب منتشره مرتبط با دفاع مقدس از نویسندگان و مترجمان و ...
۹	۳	۴	۳۰	۳۹	۱۷	۷	خرید آثار هنری تولیدشده مرتبط با دفاع مقدس از هنرمندان توسط ادارات و ...
۱۰	۲	۶	۱۶	۴۴	۲۶	۶	حمایت قانونی از تولید آثار هنری و نرم‌افزاری مثل فیلم، سریال و انیمیشن
۱۱	۲	۵	۱۹	۴۲	۲۳	۹	پشتیبانی مالی و تجهیزاتی از مرکز فرهنگی دفاع مقدس
۱۲	۲	۵	۲۰	۴۸	۱۸	۷	حمایت مالی و حقوقی از سازمان‌های مردم‌نهاد فعال مرتبط با دفاع مقدس
	۲۹	۶۰	۲۶۹	۵۲۰	۲۳۴	۸۸	کل

با توجه به جدول بیشترین پاسخ‌ها در وضعیت مطلوب در تمام گویه‌ها در محدوده متوسط به بالا و بیشتر در محدوده زیاد است.

Chi-Square=98.54, df=54, P-value=0.00021, RMSEA=0.094

شکل ۲- وضعیت مطلوب در بعد قانونی

Full Information ML Chi-Square = 98.54 (P = 0.00021) Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.094
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.064; 0.12) P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.011

با توجه به شکل به دست آمده و مقدار $0,0002$ برای سطح معنی داری می توان بر مؤثر بودن هر ۱۲ شاخص بر روی نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد قانونی پی برد. سؤال دوم تحقیق: شاخص های مطلوب نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فرهنگی-اجتماعی چگونه است؟ شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فرهنگی و اجتماعی دارای ۳۳ گویه است.

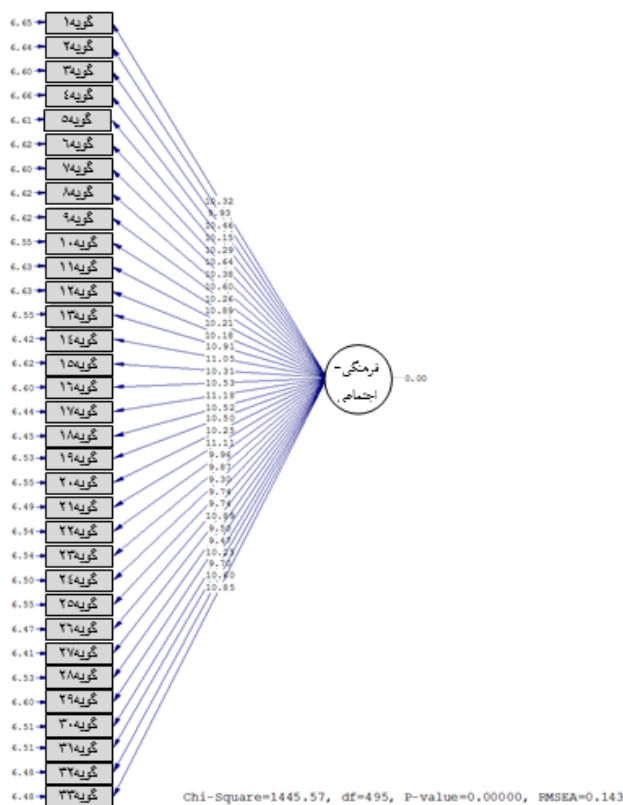
جدول ۳- وضعیت مطلوب شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فرهنگی - اجتماعی

ردیف	گویه	پایه کمی	ح	متوسط	زیاد	پایه کیفی زیاد	بادون پاسخ
۱	برگزاری نمایشگاه با موضوع دفاع مقدس در هر سازمان	۱	۷	۳۳	۳۵	۱۸	۶
۲	استفاده از موضوعات دفاع-قدس در سرپرگ نامه در مکاتبات رسمی در هر سازمان	۳	۵	۲۵	۴۳	۱۷	۷
۳	وجود سیستم اطلاع‌رسانی مناسب به‌منظور شرکت فعال در مراسمات شهدای گمنام	۲	۴	۲۰	۴۶	۲۱	۷
۴	شرکت کارکنان در اردوی راهیان نور در سازمان‌ها و نهادهای مختلف	۴	۴	۲۶	۳۰	۳۰	۶
۵	انجام مصاحبه تاریخ شفاهی دفاع مقدس	۲	۲	۲۷	۳۶	۲۶	۷
۶	جمع‌آوری اسناد مربوط به دفاع مقدس از سازمان‌ها و ادارات مختلف	۲	۷	۱۳	۴۰	۳۲	۶
۷	برگزاری جلسات هم‌اندیشی و پاسخگویی به شبهات در خصوص دفاع مقدس	۱	۹	۲۹	۳۱	۲۳	۷
۸	برگزاری جلسات هم‌اندیشی و پاسخگویی به شبهات در خصوص دفاع	۴	۶	۱۷	۴۱	۲۶	۶
۹	برگزاری مناسب‌های مرتبط با دفاع مقدس در هر سازمان	۰	۳	۲۷	۴۳	۲۰	۷
۱۰	تألیف، تولید و انتشار تدوین یا بروشور در حوزه دفاع مقدس	۰	۷	۲۸	۴۲	۱۶	۷
۱۱	تقدیر از رزمندگان و ایثارگران دوران دفاع مقدس در سازمان‌ها	۱	۷	۲۴	۳۳	۲۸	۷
۱۲	تقدیر از خانواده‌های رزمندگان و ایثارگران به مناسب‌های مختلف	۲	۷	۲۴	۳۰	۳۰	۷
۱۳	فضاسازی و آذین‌بندی در ادارات مختلف در هفته دفاع مقدس	۲	۴	۱۶	۴۲	۲۹	۷
۱۴	فضاسازی مراکز عمومی در سطح شهر در هفته	۱	۲	۱۷	۴۷	۲۳	۱۰

						دفاع مقدس	
۷	۲۵	۳۳	۲۵	۷	۳	تقدیر از کارکنان فعال در حوزه نشر ارزش‌های دفاع مقدس در سازمان	۱۵
۷	۲۵	۴۵	۱۷	۵	۱	نام‌گذاری ساختمان‌های اداری با نام شهدا در هر سازمان	۱۶
۷	۲۵	۴۵	۱۷	۵	۱	نام‌گذاری معابر، مراکز تجاری و آموزشی، سیاحتی و گردشگری به نام شهدا	۱۷
۱۱	۲۹	۳۸	۱۷	۴	۱	نام‌گذاری رده‌های مدارس و دانشگاه‌ها و ساختمان‌های علمی به نام شهدا	۱۸
۹	۲۲	۳۴	۲۶	۷	۲	اکران عمومی آثار گرافیکی و هنری در سطح معابر و مجتمع‌های عمومی	۱۹
۹	۲۶	۳۴	۲۳	۷	۱	تجهیز کتابخانه‌های عمومی، مساجد، مراکز آموزشی و ادارات	۲۰
۸	۲۸	۳۱	۲۱	۱۱	۱	تهیه برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی در قالب‌های مختلف	۲۱
۱۰	۲۱	۳۹	۲۳	۷	۰	اجرای تبلیغات محیطی در سطح معابر و اماکن پرتردد شهری	۲۲
۱۰	۱۸	۴۶	۱۸	۷	۱	ایجاد نقاشی دیواری با موضوعات دفاع مقدس	۲۳
۱۲	۱۷	۳۴	۳۰	۳	۴	اجرای جشنواره تئاتر خیابانی، نقالی و حکایت‌گویی	۲۴
۱۰	۲۶	۳۰	۲۷	۵	۲	نصب تابلو بیوگرافی شهدایی که معابر به نام شهدا نام‌گذاری شده‌اند	۲۵
۱۲	۲۵	۲۵	۲۲	۱۴	۲	ایجاد جایگاه شهدا در ورودی ساختمان ادارات و سازمان‌ها	۲۶
۱۱	۲۴	۳۴	۲۳	۷	۱	نصب نشانه‌های دفاع مقدس از قبیل عکس، زندگینامه، معرفی سرداران شهید	۲۷
۱۱	۱۸	۳۹	۲۶	۶	۰	استفاده از هنرمندان عرصه موسیقی محلی در جهت نشر ارزش‌های دفاع مقدس	۲۸
۹	۱۲	۴۰	۳۰	۶	۳	برگزاری همایش و سمینار در خصوص ارزش‌های دفاع مقدس	۲۹
۱۰	۱۵	۴۷	۲۳	۴	۱	ارائه مطالب مرتبط با دفاع مقدس در روزنامه محلی	۳۰

۱۱	۱۷	۴۲	۲۰	۸	۲	ارائه مطالب مرتبط با دفاع مقدس در نشریات درونی سازمانی	۳۱
۱۰	۱۴	۳۸	۲۶	۱۰	۲	ساختن تئاتر با موضوع دفاع مقدس در سازمانها	۳۲
۹	۱۵	۳۳	۳۱	۹	۳	ساختن سرود با موضوع دفاع مقدس در سازمانها	۳۳
۵۶	۲۰۶	۷۷۱	۱۲۴۱	۷۴۱	۲۸۰	کل	

با توجه به جدول بیشترین پاسخها در وضعیت مطلوب در تمام گویه ها در محدوده متوسط است.

شکل ۳ - وضعیت مطلوب در بعد فرهنگی - اجتماعی

Full Information ML Chi-Square = 1445.57 (P = 0.0)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.14
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.13; 0.15)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00

با توجه به شکل به دست آمده و مقدار ۰,۰۰۰۰۰ برای سطح معنی داری می توان بر مؤثر بودن هر ۳۳ شاخص بر روی نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فرهنگی و اجتماعی پی برد. سؤال سوم تحقیق: شاخص های مطلوب نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد آموزشی چگونه است؟ شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد آموزشی دارای ۱۵ گویه است.

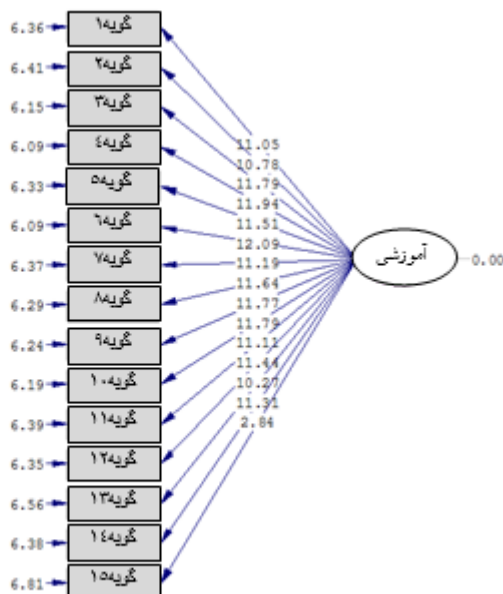
جدول ۴- وضعیت مطلوب شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد آموزشی

ردیف	گویه	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	بدون پاسخ
۱	انجام پژوهش در خصوص نقش رزمندگان هر سازمان یا اداره در دوران دفاع مقدس	۲۱	۴۲	۲۲	۳	۳	۹
۲	حمایت از پایان نامه های دانشجویی با موضوع دفاع مقدس	۱۶	۴۶	۲۴	۴	۱	۹
۳	برگزاری دوره های آشنایی با دفاع مقدس ویژه دانش آموزان	۱۹	۴۹	۱۸	۴	۱	۹
۴	برگزاری کلاس های درس آشنایی با دفاع مقدس در دانشگاه ها	۲۱	۴۶	۱۹	۳	۲	۹
۵	برگزاری دوره های آموزشی دفاع مقدس برای کارکنان	۲۴	۴۱	۱۹	۶	۳	۷
۶	برگزاری دوره های آموزشی دفاع مقدس برای مدیران ارشد استان	۲۶	۴۳	۲۰	۲	۲	۷
۷	برگزاری دوره های آموزشی دفاع مقدس برای سازمان های مردم نهاد	۲۰	۴۵	۱۸	۶	۳	۸
۸	برگزاری دوره های آموزشی برای اساتید و معلمان مراکز آموزش عالی	۲۸	۳۹	۲۱	۴	۱	۷
۹	برگزاری دوره آموزشی ویژه ائمه جماعات ادارات، مساجد و مراکز آموزشی	۲۸	۴۰	۲۰	۳	۲	۷
۱۰	برگزاری دوره های آموزشی دفاع مقدس ویژه مبلغین، مدرسين و سخنران های دینی و ...	۲۸	۴۱	۱۸	۴	۱	۸
۱۱	برگزاری دوره های آموزشی ویژه در بازپروری ها و اماکن وابسته	۱۸	۴۳	۲۱	۹	۱	۸

۷	۱۷	۴۵	۲۳	۶	۲	برگزاری دوره‌های آموزشی اولیا دانش‌آموزان	۱۲
۷	۱۹	۴۲	۲۰	۸	۴	راه‌اندازی رشته‌ای مرتبط با دفاع مقدس در دانشگاه‌ها	۱۳
۷	۲۱	۴۸	۱۸	۴	۲	تولید محتوای آموزشی ویژه ارزش‌های دفاع مقدس توسط دانشگاه‌ها	۱۴
۷	۲۶	۴۱	۲۰	۴	۲	شناسایی مدرسین در حوزه دفاع مقدس	۱۵
۱۱۶	۳۳۲	۶۵۱	۳۰۱	۷۰	۳۰	کل	

با توجه به جدول بیشترین پاسخ‌ها در وضعیت مطلوب در تمام گویه‌ها در محدوده زیاد و

خیلی زیاد است.

Chi-Square=259.39, df=90, P-value=0.00000, RMSEA=0.142

شکل ۵- وضعیت مطلوب در بعد آموزشی

Full Information ML Chi-Square = 259.39 (P = 0.0) Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.14
 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.12; 0.16) P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00

با توجه به شکل به دست آمده و مقدار ۰,۰۰۰۰۰ برای سطح معنی داری می توان بر مؤثر بودن هر ۱۵ شاخص بر روی نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد آموزشی پی برد. سؤال چهارم تحقیق: شاخص های مطلوب نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فناوری چگونه است؟ شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فناوری دارای ۱۱ گویه است.

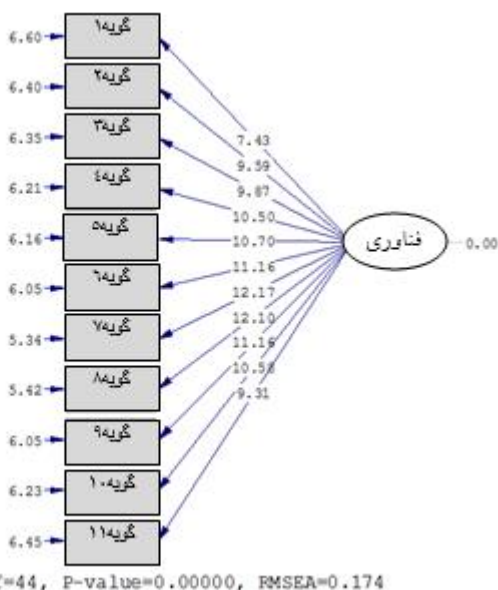
جدول ۵- توزیع فراوانی پاسخ های داده شده در خصوص وضعیت مطلوب شاخص های نشر

ارزش های دفاع مقدس در بعد فناوری

ردیف	گویه	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	بدون پاسخ
۱	تولید و نشر پیام های رسانه ای با موضوع دفاع مقدس	۲۳	۳۸	۲۰	۷	۳	۹
۲	ایجاد شبکه و کانال در فضای مجازی و شبکه های اجتماعی با موضوع دفاع مقدس	۲۷	۳۷	۲۱	۵	۱	۹
۳	ایجاد بانک جامع آماری و اطلاعات دفاع مقدس در قالب های پورتال اینترنتی	۳۴	۲۸	۲۳	۵	۱	۹
۴	وجود نماد یا نشانه ای از دفاع مقدس از قبیل عکس، نوشته، زندگی نامه شهید و ...	۳۵	۲۹	۲۲	۲	۲	۱۰
۵	تولید کتاب الکترونیکی با موضوع دفاع مقدس در سازمان ها	۳۰	۲۸	۲۷	۳	۲	۱۰
۶	تولید لوح فشرده با موضوع دفاع مقدس در سازمان ها	۲۴	۳۸	۲۳	۴	۲	۹
۷	تولید فیلم کوتاه با موضوع دفاع مقدس در سازمان ها	۲۹	۳۱	۲۶	۳	۲	۹
۸	تولید انیمیشن با موضوع دفاع مقدس در سازمان ها	۲۹	۳۱	۲۵	۴	۲	۹
۹	تولید کلیپ با موضوع دفاع مقدس در سازمان ها	۲۸	۳۰	۲۵	۶	۲	۹
۱۰	تولید اپلیکیشن با موضوع دفاع مقدس در سازمان ها	۲۴	۲۳	۲۶	۶	۲	۹
۱۱	تولید فیلم مستند دفاع مقدس در رسانه محلی	۳۶	۲۷	۲۱	۴	۳	۹
	کل	۳۱۹	۳۴۰	۲۵۹	۴۹	۲۲	۱۰۱

با توجه به جدول بیشترین پاسخ ها در وضعیت مطلوب در تمام گویه ها در محدوده زیاد و

خیلی زیاد است.

شکل ۶- وضعیت مطلوب در بعد فناوری

Full Information ML Chi-Square = 165.97 (P = 0.00) Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.17
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.15; 0.20) P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00

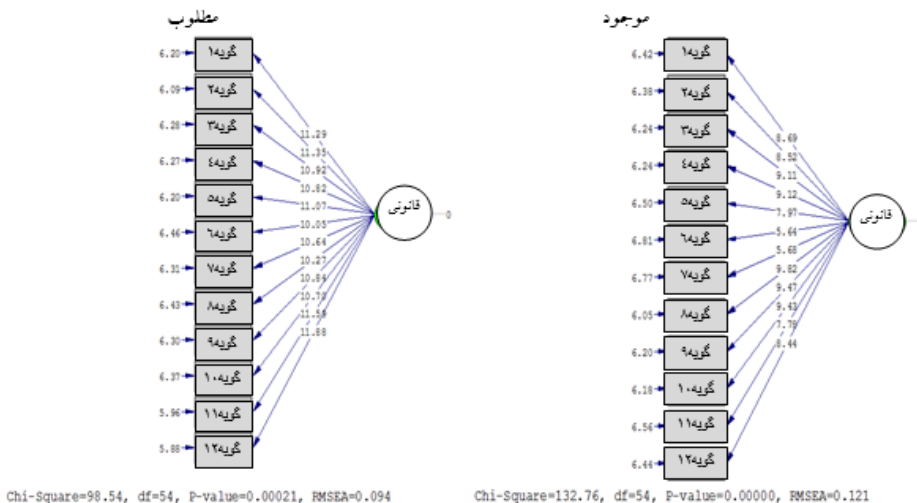
با توجه به شکل به دست آمده و مقدار $0,0000$ برای سطح معنی داری می توان بر مؤثر بودن هر ۱۱ شاخص بر روی نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فناوری پی برد. سؤال پنجم تحقیق: وضعیت موجود شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد قانونی نچگونه است؟ شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد قانونی دارای ۱۲ گویه است که فراوانی پاسخ های شرکت کنندگان در جدول ۴-۱۷ آمده است.

جدول ۶- توزیع فراوانی پاسخ‌های داده شده در خصوص وضعیت موجود شاخص‌های نشر

ارزش‌های دفاع مقدس در بعد قانونی

ردیف	گویه	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	بدون پاسخ
۱	تعیین درصد یا بخش مشخصی از بودجه فرهنگی سازمان‌ها برای اجرای برنامه‌های دفاع مقدس	۲۰	۲۶	۴۱	۹	۴	۱
۲	در نظر گرفتن بودجه اختصاصی جهت تقدیر از تلاشگران حوزه نشر ارزش‌های ...	۲۷	۳۴	۲۳	۱۱	۲	۴
۳	تعیین بودجه اختصاصی جهت حمایت از فعالیت‌های هنری ویژه دفاع مقدس	۲۸	۳۳	۲۶	۷	۴	۴
۴	وضع قوانین ترغیبی جهت حمایت از پایان‌نامه‌ها و مقالات مرتبط با دفاع مقدس	۳۰	۳۴	۲۵	۰	۸	۴
۵	وضع سیستم تشویقی و ترغیب از فعالان عرصه نشر ارزش‌های دفاع مقدس	۲۶	۳۷	۲۶	۷	۱	۴
۶	وضع قوانین به‌منظور ترفیعات به‌عنوان امتیازی برای رزمندگان و ایثارگران	۱۲	۲۵	۳۴	۲۳	۴	۲
۷	تعیین رابط مشخص از کارکنان هر اداره یا سازمان در راستای حفظ آثار	۹	۳۲	۳۵	۱۸	۳	۴
۸	خرید کتب منتشره مرتبط با دفاع مقدس از نویسندگان و مترجمان و ...	۲۸	۲۹	۳۱	۷	۳	۲
۹	خرید آثار هنری تولید شده مرتبط با دفاع مقدس از هنرمندان توسط ادارات و ...	۳۷	۳۲	۲۳	۶	۱	۱
۱۰	حمایت قانونی از تولید آثار هنری و نرم‌افزاری مثل فیلم، سریال و انیمیشن	۲۹	۲۹	۲۹	۹	۲	۲
۱۱	پشتیبانی مالی و تجهیزاتی از مرکز فرهنگی دفاع مقدس	۲۵	۳۱	۳۱	۹	۲	۲
۱۲	حمایت مالی و حقوقی از سازمان‌های مردم‌نهاد فعال مرتبط با دفاع مقدس	۲۵	۳۳	۳۱	۸	۱	۲
	کل	۲۹۶	۳۷۵	۳۵۵	۱۱۴	۳۳	۲۷

با توجه به جدول بیشترین پاسخ‌ها در وضعیت موجود در تمام گویه‌ها در محدوده متوسط به پایین است.

شکل ۷ - مقایسه وضعیت مطلوب و موجود در بعد قانونی

Full Information ML Chi-Square = 98.54 (P = 0.00021) Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.094
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.064; 0.12) P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.011

با توجه به شکل به دست آمده و مقدار ۰,۰۰۰۰۰ برای سطح معنی‌داری می‌توان بر مؤثر بودن هر ۱۲ شاخص بر روی نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد قانونی پی برد؛ اما با مقایسه دو حالت مطلوب و موجود در حالت T-Value با مقایسه دو مقدار T به اختلاف زیاد آن‌ها پی می‌بریم.

جدول ۷- مقایسه شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد قانونی در وضعیت مطلوب و موجود

وضعیت	میانگین	انحراف معیار	سطح معناداری
مطلوب	۴۲,۰۶	۱۴,۱۹	۰,۰۰۰
موجود	۲۷,۲۴	۹,۵۷	۰,۰۰۰

با انجام آزمون T به منظور مقایسه میانگین‌های به دست آمده در شرایط مطلوب و موجود و میزان سطح معنی‌داری که از ۰,۰۱ کمتر می‌باشد به تفاوت معناداری بین دو وضعیت مطلوب و

موجود پی می‌بریم. سؤال ششم تحقیق: وضعیت موجود شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فرهنگی- اجتماعی چگونه است؟ شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فرهنگی و اجتماعی دارای ۳۳ گویه است.

جدول ۸- توزیع فراوانی پاسخ‌های داده شده در خصوص وضعیت موجود شاخص‌های نشر

ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فرهنگی- اجتماعی

ردیف	گویه	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	بدون پاسخ
۱	برگزاری نمایشگاه با موضوع دفاع مقدس در هر سازمان	۲۱	۲۵	۳۶	۱۲	۵	۱
۲	استفاده از موضوعات دفاع مقدس در سربرگ نامه در مکاتبات رسمی در هر سازمان	۱۱	۲۷	۴۱	۱۶	۳	۲
۳	وجود سیستم اطلاع رسانی مناسب به منظور شرکت فعال در مراسمات شهدای گمنام	۱۱	۲۱	۴۴	۱۷	۳	۴
۴	شرکت کارکنان در اردوی راهیان نور در سازمان‌ها و نهادهای مختلف	۲۰	۲۷	۴۵	۵	۳	۰
۵	انجام مصاحبه تاریخ شفاهی دفاع مقدس	۱۹	۳۹	۳۱	۹	۲	۰
۶	جمع‌آوری اسناد مربوط به دفاع مقدس از سازمان‌ها و ادارات مختلف	۲۲	۳۰	۳۷	۹	۲	۰
۷	برگزاری جلسات هم‌اندیشی و پاسخگویی به شبهات در خصوص دفاع مقدس	۱۵	۳۶	۳۳	۱۲	۴	۰
۸	برگزاری جلسات هم‌اندیشی و پاسخگویی به شبهات در خصوص دفاع	۲۵	۳۶	۲۸	۷	۳	۱
۹	برگزاری مناسب‌های مرتبط با دفاع مقدس در هر سازمان	۹	۲۵	۴۹	۱۳	۴	۰
۱۰	تألیف، تولید و انتشار تدوین یا بروشور در حوزه دفاع مقدس	۱۵	۳۵	۳۷	۱۱	۲	۰
۱۱	تقدیر از رزمندگان و ایثارگران دوران دفاع مقدس در سازمان‌ها	۹	۲۱	۵۰	۱۵	۵	۰
۱۲	تقدیر از خانواده‌های رزمندگان و ایثارگران به	۱۳	۲۵	۳۵	۲۰	۷	۰

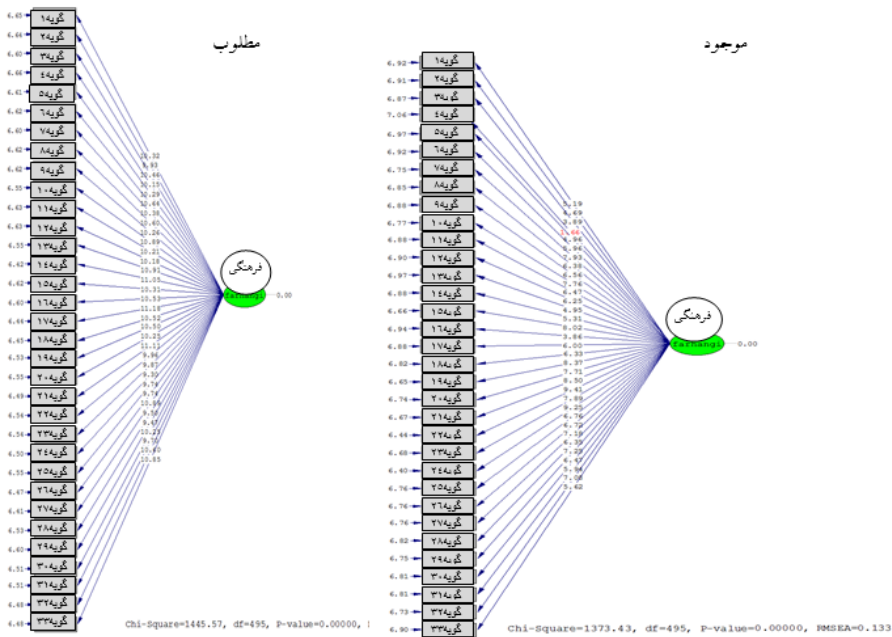
						مناسب‌های مختلف	
۰	۱۱	۲۳	۴۱	۲۲	۳	فضاسازی و آذین‌بندی در ادارات مختلف در هفته دفاع مقدس	۱۳
۲	۶	۲۰	۴۲	۲۷	۳	فضاسازی مراکز عمومی در سطح شهر در هفته دفاع مقدس	۱۴
۲	۴	۶	۳۸	۳۰	۲۰	تقدیر از کارکنان فعال در حوزه نشر ارزش‌های دفاع مقدس در سازمان	۱۵
۲	۵	۱۴	۲۳	۲۴	۱۲	نام‌گذاری ساختمان‌های اداری با نام شهدا در هر سازمان	۱۶
۱	۹	۲۳	۳۹	۲۱	۷	نام‌گذاری معابر، مراکز تجاری و آموزشی، سیاحتی و گردشگری به نام شهدا	۱۷
۲	۷	۱۶	۳۲	۳۰	۱۳	نام‌گذاری رده‌های مدارس و دانشگاه‌ها و ساختمان‌های علمی به نام شهدا	۱۸
۱	۶	۷	۴۱	۲۶	۱۹	اکران عمومی آثار گرافیکی و هنری در سطح معابر و مجتمع‌های عمومی	۱۹
۱	۵	۹	۴۰	۳۰	۱۵	تجهیز کتابخانه‌های عمومی، مساجد، مراکز آموزشی و ادارات	۲۰
۰	۶	۱۹	۳۲	۳۰	۱۳	تهیه برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی در قالب‌های مختلف	۲۱
۲	۷	۱۵	۴۰	۲۸	۸	اجرای تبلیغات محیطی در سطح معابر و اماکن پرتردد شهری	۲۲
۲	۱	۱۵	۴۴	۲۷	۱۱	ایجاد نقاشی دیواری با موضوعات دفاع مقدس	۲۳
۴	۲	۷	۳۴	۳۰	۲۳	اجرای جشنواره تئاتر خیابانی، نقالی و حکایت‌گویی	۲۴
۳	۴	۸	۳۱	۲۹	۲۵	نصب تابلو بیوگرافی شهدایی که معابر به نام شهدا نام‌گذاری شده‌اند	۲۵
۳	۳	۶	۳۲	۳۰	۲۶	ایجاد جایگاه شهدا در ورودی ساختمان ادارات و سازمان‌ها	۲۶
۲	۵	۹	۳۴	۳۲	۱۸	نصب نشانه‌های دفاع مقدس از قبیل عکس، زندگینامه، معرفی سرداران شهید	۲۷
۲	۲	۸	۲۸	۳۴	۲۶	استفاده از هنرمندان عرصه موسیقی محلی در جهت نشر ارزش‌های دفاع مقدس	۲۸
۲	۴	۱۱	۳۷	۳۳	۱۳	برگزاری همایش و سمینار در خصوص ارزش‌های دفاع مقدس	۲۹
۲	۴	۸	۴۱	۳۲	۱۳	ارائه مطالب مرتبط با دفاع مقدس در روزنامه محلی	۳۰

۳۱	ارائه مطالب مرتبط با دفاع مقدس در نشریات درونی سازمانی	۱۸	۳۰	۴۰	۸	۱	۳
۳۲	ساختن تئاتر با موضوع دفاع مقدس در سازمانها	۳۳	۳۲	۲۷	۵	۰	۳
۳۳	ساختن سرود با موضوع دفاع مقدس در سازمانها	۳۲	۳۳	۲۶	۷	۱	۱
	کل	۵۴۱	۹۵۷	۱۲۰۸	۳۹۰	۱۳۶	۴۸

با توجه به جدول بیشترین پاسخها در وضعیت موجود در تمام گویه ها در محدوده متوسط به

پایین است.

شکل ۹- مقایسه وضعیت مطلوب و موجود در بعد فرهنگی-اجتماعی

Full Information ML Chi-Square = 1373.43 (P = 0.0) Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.1
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.12; 0.14) P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00

با توجه به شکل به دست آمده و مقدار $0,0000$ برای سطح معنی داری می توان بر مؤثر بودن هر ۳۳ شاخص بر روی نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فرهنگی و اجتماعی پی برد. فقط شاخص (شرکت کارکنان در اردوی راهیان نور در سازمانها و نهادهای مختلف) که مقدار آن با

رنگ قرمز دیده می‌شود حذف خواهد شد. اما با مقایسه دو حالت مطلوب و موجود در حالت T- Value با مقایسه دو مقدار T به اختلاف زیاد آن‌ها پی می‌بریم.

جدول ۹- مقایسه شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فرهنگی و اجتماعی در وضعیت مطلوب و موجود

وضعیت	میانگین	انحراف معیار	سطح معناداری
مطلوب	۱۱۴,۶۸	۳۹,۱۲	۰,۰۰۰
موجود	۸۳,۹۷	۲۰,۸۴	۰,۰۰۰

با انجام آزمون T به‌منظور مقایسه میانگین‌های به دست آمده در شرایط مطلوب و موجود و میزان سطح معنی‌داری که از ۰,۰۱ کمتر می‌باشد به تفاوت معناداری بین دو وضعیت مطلوب و موجود پی می‌بریم. سؤال هفتم تحقیق: وضعیت موجود شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد آموزشی چگونه است؟ شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد آموزشی دارای ۱۵ گویه است.

جدول ۱۰- توزیع فراوانی پاسخ‌های داده شده در خصوص وضعیت موجود شاخص‌های نشر

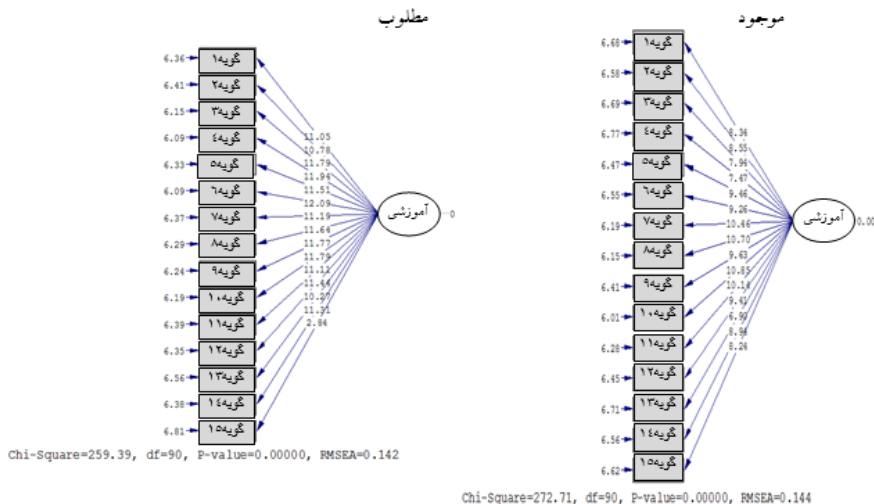
ارزش‌های دفاع مقدس در بعد آموزشی

ردیف	گویه	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	بدون پاسخ
۱	انجام پژوهش در خصوص نقش رزمندگان هر سازمان یا اداره در دوران دفاع مقدس	۴	۲	۲۹	۳۳	۳۰	۲
۲	حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویی با موضوع دفاع مقدس	۰	۶	۲۶	۴۲	۲۲	۴
۳	برگزاری دوره‌های آشنایی با دفاع مقدس ویژه دانش‌آموزان	۲	۵	۳۶	۳۲	۲۲	۳
۴	برگزاری کلاس‌های درس آشنایی با دفاع مقدس در دانشگاه‌ها	۲	۹	۴۵	۲۳	۱۹	۲
۵	برگزاری دوره‌های آموزشی دفاع مقدس برای کارکنان	۰	۱۰	۳۳	۲۹	۲۵	۳
۶	برگزاری دوره‌های آموزشی دفاع مقدس برای مدیران ارشد استان	۱	۷	۲۸	۴۲	۲۰	۲
۷	برگزاری دوره‌های آموزشی دفاع مقدس برای سازمان‌های مردم‌نهاد	۱	۵	۳۰	۳۵	۲۵	۴
۸	برگزاری دوره‌های آموزشی برای اساتید و معلمان	۲	۴	۳۴	۳۵	۲۲	۳

مراکز آموزش عالی							
۴	۲	۷	۳۱	۴۰	۱۶	۹	برگزاری دوره آموزشی ویژه ائمه جماعات ادارات، مساجد و مراکز آموزشی
۵	۴	۷	۳۴	۳۳	۱۷	۱۰	برگزاری دوره‌های آموزشی دفاع مقدس ویژه مبلغین، مدرسين و سخنران‌های دینی و ...
۴	۳	۷	۲۲	۳۹	۲۵	۱۱	برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه در بازپروری‌ها و اماکن وابسته
۴	۳	۲	۲۸	۳۶	۲۷	۱۲	برگزاری دوره‌های آموزشی اولیا دانش‌آموزان
۵	۲	۴	۲۱	۳۲	۳۶	۱۳	راه‌اندازی رشته‌های مرتبط با دفاع مقدس در دانشگاه‌ها
۳	۱	۴	۳۸	۲۶	۲۸	۱۴	تولید محتوای آموزشی ویژه ارزش‌های دفاع مقدس توسط دانشگاه‌ها
۴	۶	۷	۳۷	۳۰	۱۶	۱۵	شناسایی مدرسین در حوزه دفاع مقدس
۵۲	۳۳	۸۶	۴۷۲	۵۰۷	۳۵۰		کل

با توجه به جدول بیشترین پاسخ‌ها در وضعیت موجود در تمام گویه‌ها در محدوده متوسط

به پایین است.

شکل ۱۰- مقایسه وضعیت مطلوب و موجود در بعد آموزشی

Full Information ML Chi-Square = 272.71 (P = 0.0) Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.14
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.12; 0.16) P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00

با توجه به شکل به دست آمده و مقدار $0,0000$ برای سطح معنی داری می توان بر مؤثر بودن هر ۱۵ شاخص بر روی نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد آموزشی پی برد؛ اما با مقایسه دو حالت مطلوب و موجود در حالت T-Value با مقایسه دو مقدار T به اختلاف زیاد آنها پی می بریم.

جدول ۱۱- مقایسه شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد آموزشی در وضعیت مطلوب و موجود

وضعیت	میانگین	انحراف معیار	سطح معناداری
مطلوب	۵۳,۷۶	۱۸,۹۷	۰,۰۰۰
موجود	۳۲,۸۹	۱۱,۹۹	۰,۰۰۰

با انجام آزمون T به منظور مقایسه میانگین های به دست آمده در شرایط مطلوب و موجود و میزان سطح معنی داری که از $0,001$ کمتر می باشد به تفاوت معناداری بین دو وضعیت مطلوب و موجود پی می بریم. سؤال هشتم تحقیق: وضعیت موجود شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فناوری چگونه است؟ شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فناوری دارای ۱۱ گویه است.

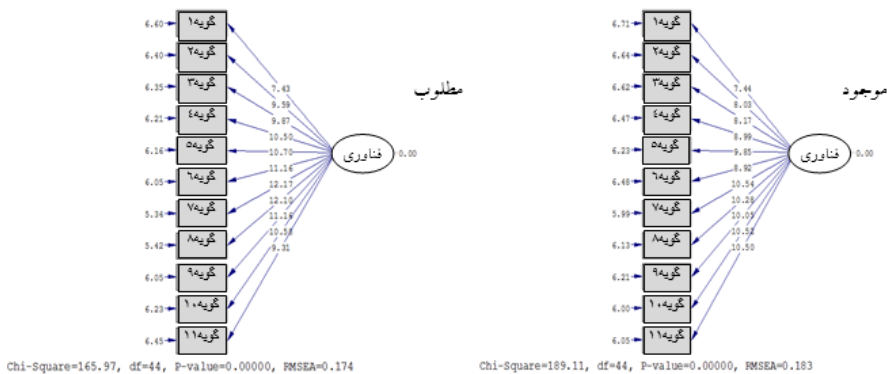
جدول ۱۲- وضعیت موجود شاخص های نشر ارزش های دفاع مقدس در بعد فناوری

ردیف	گویه	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	بدون پاسخ
۱	تولید و نشر پیام های رسانه ای با موضوع دفاع مقدس	۱۴	۳۴	۴۱	۴	۵	۲
۲	ایجاد شبکه و کانال در فضای مجازی و شبکه های اجتماعی با موضوع دفاع مقدس	۲۲	۳۰	۴۰	۳	۳	۲
۳	ایجاد بانک جامع آماری و اطلاعات دفاع مقدس در قالب های پورتال اینترنتی	۲۱	۴۴	۲۸	۴	۱	۲
۴	وجود نماد یا نشانه ای از دفاع مقدس از قبیل عکس، نوشته، زندگی نامه شهید و ...	۱۸	۳۱	۳۹	۷	۲	۳
۵	تولید کتاب الکترونیکی با موضوع دفاع مقدس در سازمان ها	۲۴	۳۸	۲۹	۴	۱	۴

۳	۲	۱۰	۳۰	۳۵	۲۰	تولید لوح فشرده با موضوع دفاع مقدس در سازمان‌ها	۶
۴	۱	۷	۲۶	۳۲	۳۰	تولید فیلم کوتاه با موضوع دفاع مقدس در سازمان‌ها	۷
۳	۲	۷	۲۴	۳۳	۳۱	تولید انیمیشن با موضوع دفاع مقدس در سازمان‌ها	۸
۳	۱	۸	۲۴	۳۵	۲۹	تولید کلیپ با موضوع دفاع مقدس در سازمان‌ها	۹
۴	۰	۸	۲۸	۲۷	۳۳	تولید اپلیکیشن با موضوع دفاع مقدس در سازمان‌ها	۱۰
۳	۲	۶	۳۴	۲۷	۲۸	تولید فیلم مستند دفاع مقدس در رسانه محلی	۱۱
۳۳	۲۰	۶۸	۳۴۳	۳۶۶	۲۷۰	کل	

با توجه به جدول بیشترین پاسخ‌ها در وضعیت موجود در تمام گویه‌ها در محدوده متوسط به

پایین است.

شکل ۱۱- مقایسه وضعیت مطلوب و موجود در بعد فناوری

Full Information ML Chi-Square = 189.11 (P = 0.0) Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.18
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.16; 0.21) P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00

با توجه به شکل به دست آمده و مقدار $0,0000$ برای سطح معنی‌داری می‌توان بر مؤثر بودن هر ۱۱ شاخص بر روی نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فناوری پی برد؛ اما با مقایسه دو حالت مطلوب و موجود در حالت T-Value با مقایسه دو مقدار T به اختلاف زیاد آن‌ها پی می‌بریم.

جدول ۱۳- مقایسه شاخص‌های نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فناوری در وضعیت مطلوب و موجود

وضعیت	میانگین	انحراف معیار	سطح معناداری
مطلوب	۳۸,۹۲	۱۵,۱۲	۰,۰۰۰
موجود	۲۴,۰۳	۹,۱۴	۰,۰۰۰

با انجام آزمون T به منظور مقایسه میانگین‌های به دست آمده در شرایط مطلوب و موجود و میزان سطح معنی داری که از ۰,۰۰۱ کمتر می‌باشد که به تفاوت معناداری بین دو وضعیت مطلوب و موجود پی می‌بریم.

نتیجه گیری

توجه به ارزش‌های دفاع مقدس حائز اهمیت می‌باشد و دوران هشت ساله‌ی دفاع مقدس به فرموده‌ی مقام معظم رهبری «اوج افتخارات ملت ایران است». لذا برای حفظ و انتقال ارزش‌های دفاع مقدس که سند افتخاری برای نسل کنونی و نسل‌های آینده است، باید تلاش گردد. از نتایج تحقیق حاضر چنین نتیجه گیری می‌شود که به منظور مدیریت مؤثر نشر این ارزش‌ها در خراسان شمالی نیز ضرورت برنامه ریزی و سامان دهی در خصوص چهار بعد اساسی مورد تأکید قرار می‌گیرد. این چهار بعد شامل: قانونی، فرهنگی- اجتماعی، آموزشی- پژوهشی و فناوری است. نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد قانونی کفایت تعیین ۲ عامل را دارد که ۳ گویه حذف و ۴ گویه در عامل اول با عنوان «حمایت مالی سازمان‌ها از آثار منتشر شده» و ۵ گویه در عامل دوم با عنوان «سیستم تشویق و ترغیب از فعالین عرصه» قرار می‌گیرد. نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فرهنگی- اجتماعی کفایت تعیین ۵ عامل را دارد که ۴ گویه حذف و ۷ گویه در عامل اول با عنوان «برگزاری مراسمات و مناسبت‌ها»، ۳ گویه در عامل دوم با عنوان «سیستم اطلاعات و ارتباطات مناسب»، ۷ گویه در عامل سوم با عنوان «فضاسازی عمومی»، ۶ گویه عامل چهارم با عنوان «هنرنمایی مناسب» و ۶ گویه در عامل پنجم با عنوان «گردهمایی‌ها و همایش‌ها» قرار می‌گیرد. نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد آموزشی- پژوهشی کفایت تعیین ۳ عامل را دارد که ۲ گویه حذف و ۵ گویه در عامل اول با عنوان «مطالعات علمی»، ۴ گویه در عامل دوم با عنوان

«برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه سازمان‌ها و نهادها» و ۵ گویه در عامل سوم با عنوان «دوره‌های آموزشی مدارس و دانشگاه‌ها» قرار می‌گیرد. نشر ارزش‌های دفاع مقدس در بعد فناوری کفایت تعیین ۲ عامل را دارد که ۴ گویه در عامل اول با عنوان «فعالیت در عرصه مجازی» و ۷ گویه در عامل دوم با عنوان «تولیدات نرم‌افزاری» قرار می‌گیرد. با توجه به یافته‌های تحقیق پیشنهاد می‌شود کلیه دستگاه‌ها و ادارات در راستای نشر ارزش‌های دفاع مقدس همکاری نمایند و یک دستورالعمل از طرف استانداری و فرمانداری‌ها در خصوص بعد قانونی تهیه و به ادارات ابلاغ گردد. همچنین در خصوص بعد آموزشی پیشنهاد می‌گردد کلیه مراکز آموزشی اعم از مهدکودک‌ها، پیش‌دبستانی‌ها، دبستان‌ها، مدارس، دبیرستان‌ها، مراکز آموزش عالی، آموزش ادارات و دستگاه‌ها، آموزش‌هایی را در راستای نشر ارزش‌های دفاع مقدس در دستور کار خود قرار دهند.

منابع

- احمدی، احمدرضا (۱۳۸۹). مدیریت اثربخش در پرتو پایداری، مدیریت اسلامی، ۸۱، ۱۰۷-۱۲۸.
- اسلامی، الماس و حسینی میرصفی، سیده فاطمه (۱۴۰۰). تبیین حیات شهداء در عالم برزخ از منظر آیات و روایات. مطالعات دفاع مقدس، ۷(۲)، ۱۹۷-۲۲۳.
- باقری دولت آبادی، علی (۱۴۰۰). انقلاب اسلامی و مکتب سازی: نمونه موردی مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی. مطالعات دفاع مقدس، ۷(۴)، ۲۷-۵۰.
- برزنونی، محمدعلی (۱۳۷۶). حفظ و انتقال فرهنگ دفاع مقدس، مصباح، ۷(۲۲)، ۷۹-۹۴.
- تاج بخش، غلامرضا (۱۴۰۰). واکاوی مولفه های سبک زندگی شهید سلیمانی. مطالعات دفاع مقدس، ۷(۱)، ۱۳۷-۱۵۸.
- ترابی، اویس؛ پیری، هادی مراد و خانی، علی (۱۴۰۰). ارائه الگوی ویژگی های مدیریت جهادی در فرماندهان هشت سال دفاع مقدس (پژوهشی مبتنی بر بیانات حضرت امام خمینی (ره) و امام خامنه ای (مدظله العالی)). مطالعات دفاع مقدس، ۷(۳)، ۹-۳۱.
- چهرآزاد، سعید (۱۳۹۹). بررسی فرآیند سیاستگذاری حقوق بشری ایالات متحده آمریکا در خاورمیانه، مطالعات حقوق بشر اسلامی، ۹(۲)، ۳۵-۵۰.
- حامد سفایان، مهدی و حاصل پور، مهدی (۱۳۹۱). ارزیابی کمی و کیفی تولید تئاتر دفاع مقدس در ایران با تأکید بر فعالیت های انجمن تئاتر انقلاب و دفاع مقدس، هنرهای زیبا، هنرهای نمایشی و موسیقی. ۱۷(۱)، ۳۵-۴۶.
- خامنه ای، سید علی (۱۳۷۰). سخنرانی در جمع هنرمندان، تهران.
- خامنه ای، سید علی (۱۳۸۸). جملات کلیدی از بیانات حضرت آیت الله خامنه ای پیرامون موضوع «دفاع مقدس».
- خصاف مفرد، حسین و باقری نصرآبادی، محسن (۱۳۹۵). الگوی فرهنگ سازمانی مطلوب با رویکرد جهادی (مورد مطالعه: دفاع مقدس)، مدیریت فرهنگ سازمانی، ۱۴(۱)، ۲۷-۴۶.
- خمینی، روح الله (۱۳۷۸). صحیفه امام، تهران: مرکز حفظ و نشر آثار امام خمینی (ره).
- رستمی نسب، عباسعلی (۱۳۸۹). مبانی نظری دفاع مقدس در قرآن کریم، ادبیات پایداری، ۱(۲)، ۹۵-۱۰۸.
- رشید، غلامعلی و پاشایی هولاسو، امین (۱۳۹۱). ارائه مدلی مبتنی بر مدیریت دانش جهت ترویج فرهنگ دفاع مقدس، پاسداری فرهنگی انقلاب اسلامی، ۲(۶)، ۲۰۳-۲۳۳.

- رشید، غلامعلی؛ مراد پیری، هادی (۱۳۸۹). عوامل مؤثر در انتخاب صحنه‌های عملیاتی در هشت سال دفاع مقدس، مطالعات دفاعی استراتژیک، ۱۲(۳۹)، ۱۷۵-۲۰۰.
- رفیعی، حسن رضا (۱۴۰۰). نیم‌نگاهی بر حضور سلحشوران ژاندارمری در هشت سال دفاع مقدس. مطالعات دفاع مقدس، ۷(۱)، ۷۹-۱۰۸.
- شعبانی سارویی، رمضان (۱۳۹۴). طراحی و تدوین الگوی فرهنگ دفاع مقدس، مطالعات ملی، ۱۷(۶۳)، ۴۵-۶۲.
- صالحی عمران، ابراهیم؛ سبحانی نژاد، مهدی؛ و فرهیخته چهارباشلو، حسین (۱۳۹۴). تحلیل میزان توجه به مؤلفه‌های شهداء و ایثارگران دفاع مقدس در محتوای کتب درسی دوره ابتدایی، پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۲(۲۱)، ۲۱۱-۲۳۴.
- طاهرپور، مالک؛ امیر مظاهری، امیر مسعود و ساسان، ودیعه (۱۳۹۹). مقایسه پایبندی به مضامین ارزشی وصیت‌نامه شهدای دفاع مقدس و سبک زندگی خانواده شهداء. مطالعات دفاع مقدس، ۶(۴)، ۱۷۹-۱۹۹.
- عبدی‌زاده، الهام و فرخ‌فر، فرزانه (۱۳۹۹). تأثیر فرهنگ دفاع مقدس بر آثار هنرمندان تجسمی استان خوزستان. مطالعات دفاع مقدس، ۶(۲)، ۹۱-۱۲۲.
- علویان، مرتضی و ذکریپور، سعید (۱۴۰۰). واکاوی جایگاه شفافیت در حکمرانی شایسته، مبتنی بر اندیشه آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی). جامعه‌شناسی سیاسی انقلاب اسلامی، ۲(۳)، ۵۳-۷۹.
- غفاری جاهد، مریم (۱۳۸۶). نقش زنان در ادبیات داستانی دفاع مقدس، ادبیات داستانی، ۱۶(۱۱۳)، ۴۲-۴۷.
- فاضل، سهراب (۱۳۸۵). جامعه‌پذیری و درونی‌سازی ارزش‌های دفاع مقدس: نقدی بر نقش ارزش‌های دفاع مقدس در کتاب‌های درسی، سیاست دفاعی، ۱۵(۵۵)، ۱۱۳-۱۲۸.
- فدائی دولت، فریدون و آقائی، سید داود (۱۳۹۹). بررسی مسئولیت حمایت جمهوری اسلامی ایران در جریان بحران سوریه، مطالعات حقوق بشر اسلامی، ۹(۱)، ۲۰۳-۲۲۴.
- فروتنی، زهرا (۱۳۹۹). تحلیل تطبیقی دستاوردهای سیاسی انقلاب اسلامی با آرمان‌های سیاسی آن (با تأکید بر محورهای بیانیه گام دوم انقلاب). پژوهش‌های انقلاب اسلامی، ۹(۴)، ۲۹۳-۳۱۶.
- کتابی، امیرعلی (۱۴۰۰). نسبت سنجی عدالت اجتماعی با الگوهای توسعه دولت‌های پس از انقلاب اسلامی. جامعه‌شناسی سیاسی انقلاب اسلامی، ۲(۴)، ۲۹-۵۲.
- کشیشیان سیرکی، گارینه (۱۴۰۰). تأثیر سرمایه اجتماعی بر امنیت ملی در دوران دفاع مقدس. مطالعات دفاع مقدس، ۷(۱)، ۲۹-۵۴.

مسعودی، امیدعلی (۱۳۹۳). بررسی راه‌های اثربخش کردن فرهنگ دفاع مقدس با تأکید بر نقش رسانه‌ها، دولت و پدیدآورندگان، پاسداری فرهنگی انقلاب اسلامی، ۴(۱۰)، ۶۹-۹۴.
 مهرآبادی، محسن (۱۳۸۱). جبهه فرهنگ و فرهنگ جبهه (نقد رسانه‌ای مجموعه فرهنگ جبهه)، تهران: فرهنگ گستر.

موسوی نیا، سید مهدی و جمال زاده، ناصر (۱۳۹۹). گفتمان انقلابی گری در اندیشه سیاسی آیت الله خامنه‌ای، پژوهش‌های انقلاب اسلامی، ۹(۱)، ۱۷۷-۱۹۹.
 موسوی پور، نعمت الله (۱۳۹۱). ترویج فرهنگ «ایثار و شهادت» به کمک برنامه درسی در دوره ابتدایی، تحقیقات فرهنگی ایران، ۵(۱۹)، ۱۰۳-۱۲۶.
 نعیمی، احمد (۱۳۹۲). دفاع مقدس، بازیابی از سایت دفاع مقدس.

یارمحمدی، احمد و زارعی متین، حسن (۱۳۸۱). مبانی مدیریت و فرهنگ‌سازی، قم: انتشارات روح.
 یاری، محمدجواد؛ آذین، احمد و گلشنی، علیرضا (۱۳۹۹). ضرورت‌ها، الزامات و اصلاحات لازم برای افزایش کارآمدی نظام جمهوری اسلامی ایران، پژوهش‌های انقلاب اسلامی، ۹(۱)، ۱۲۹-۱۵۰.

Bui, H., Chau, V. S., Degl'Innocenti, M., Leone, L., & Vicentini, F. (2019).

The Resilient Organisation: A Meta-Analysis of the Effect of Communication on Team Diversity and Team Performance. *Applied Psychology: An International Review*, 68(4), 621-657.

Marlow, S., Lacerenza, C., Paoletti, J., Burke, S., & Salas, E. (2018). Does team communication represent a one-size-fits-all approach?: A meta-analysis of team communication and performance. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 144, 145-170.

Mathieu, J. E., Gallagher, P. T., Domingo, M. A., & Klock, E. A. (2019).

Embracing Complexity: Reviewing the Past Decade of Team Effectiveness Research. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 6(1), 17-46.

<https://doi.org/10.1146/annurev-orgpsych-012218-015106>.

Margaret, Ferancic. (2007). *Effective Management*. MSW, M.Phil, PGDCIM, Qualified Social Worker & Counsellor. Registered under GSCC UK.

Zheng, W, Yang, B & McLean, G.N., (2010). Linking organizational culture, structure, strategy, and organizational effectiveness: Mediating role of knowledge management. *Journal of Business Research*. vol63.